

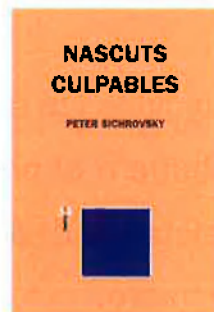
“NASCUTS CULPABLES, DOLOR DE LENGUA”

Si cada vegada que parleu català al vostre país us miren de reüll o amb cara de llima escorreguda, o us fan la traveta amb comentaris impertinents, o us alligonen sobre

els suposats avantatges que té parlar la “llengua del imperio” o, a tot estirar, l'altra llengua universal per excel·lència –n'hi ha qui fins i tot s'atreveix a defensar la utilitat de l'anglès sense saber-ne un borrall–, com si vosaltres tinguéreu alguna cosa en contra de les llengües, que no és el cas. Si heu de confirmar que sí, que als fills, quines coses, els parleu sempre en català; que feu la vida, la bugada, la compra, la feina i l'amor íntegrament en català i que no teniu per què donar-ne explicacions, ni justificar-vos ni menys encara penedir-vos o amoïnar-vos. Si tot plegat us passa diàriament, això vol dir que parleu una llengua minoritzada, amenaçada d'extinció. No hem descobert Amèrica, però hi ha fets aberrants sobre la situació sociolingüística del català que paga la pena de conèixer i que no estan gaire estudiats. Per exemple, el dolor que produeix saber que parlem una llengua que recula. Edicions 3i4 acaba de publicar *Dolor de llengua*, d'Enric Larreula, un estudi que especula precisament sobre els efectes “emocionals” que té la substitució lingüística del català. Un altre llibre també de sociolingüística, una mica més esperançador, però, és *Treballs de Sociolingüística Catalana*, 16. La part positiva d'aquests estudis és que s'hi constaten algunes mostres de dinamisme social a favor de la llengua en algunes zones del

País Valencià, com ara a les comarques centrals –és un fet provat que en aquestes contrades la llengua dels fills de parelles mixtes (lingüísticament parlant) és el català–. La cara fosca, però, hi és en la consolidació del procés de substitució lingüística que a hores d'ara es produeix a comarques que tradicionalment han estat catalanoparlants, com ara l'Horta.

Aquestes són les novetats de 3i4 pel que fa a la sociolingüística. Però n'hi ha

més. Pel que fa al teatre, per exemple, tenim dues peces dramàtiques de gran volada: *Nacuts culpables*, de Peter Sichrovsky, i *23 centímetres*, de Carles Alberola i Roberto García. La primera correspon al text de l'obra que Carles Alfaro i Joaquim Candelias van estrenar amb gran èxit de públic a l'Espai Moma, ara fa dos anys. *Nacuts culpables* aplega els testimonis reals dels fills i néts d'antics nazis que, d'una forma o altra,

participaren en l'Holocaust. *I 23 centímetres* és un retrat íntim i impúdic d'unes dones i uns homes que viuen a cavall entre el negoci del sexe i un món d'allò més domèstic i adotzenat.

Quant a la prosa, acaba d'aparèixer el primer volum de la col·lecció “Biblioteca Borja”: *Alexandre VI i Roma* (veure p. 94). Ximo Company s'endinsa en la personalitat cultural i artística de qui va ser cardenal i segon papa Borja. Al darrere d'aquest primer volum de la “Biblioteca” hi ha un treball d'investigació conscienciós per part d'un dels especialistes borgians més solvents i un amplí corpus visual de prop de cinc-cents imatges. Una altra novetat a tenir en compte és *La ruta blava* (que fa el volum onzè de l'*Obra Completa* de Josep Maria de Sagarra): la crònica en forma de dietari d'un viatge que té el punt de partida a Marsella i que, després de fer escala al nord d'Àfrica i a les Antilles, tot navegant per l'Atlàntic i el Pacífic, arriba a la Polinèsia. El sojorn en aquesta illa li obrí les portes a la descripció lírica del mar, de la vegetació tropical, dels paisatges, de les figures humanes, sempre plenes d'un cromatisme intens i d'una gran sensualitat, en un moment en què la poesia començava a arrecerar-se en la prosa. El catàleg de novetats d'Edicions 3i4 es completa amb un clàssic contemporani de la narrativa catalana: *Històries marginals*, de Josep Lozano; un clàssic del canó occidental: *Contes de Canterbury*, de Geoffrey Chaucer; i *La meravellosa història de Peter Schlemihl*, d'Adelbert von Chamisso.

Juli Capilla